ప్రవాహం

ఎ. ఎస్. మణి

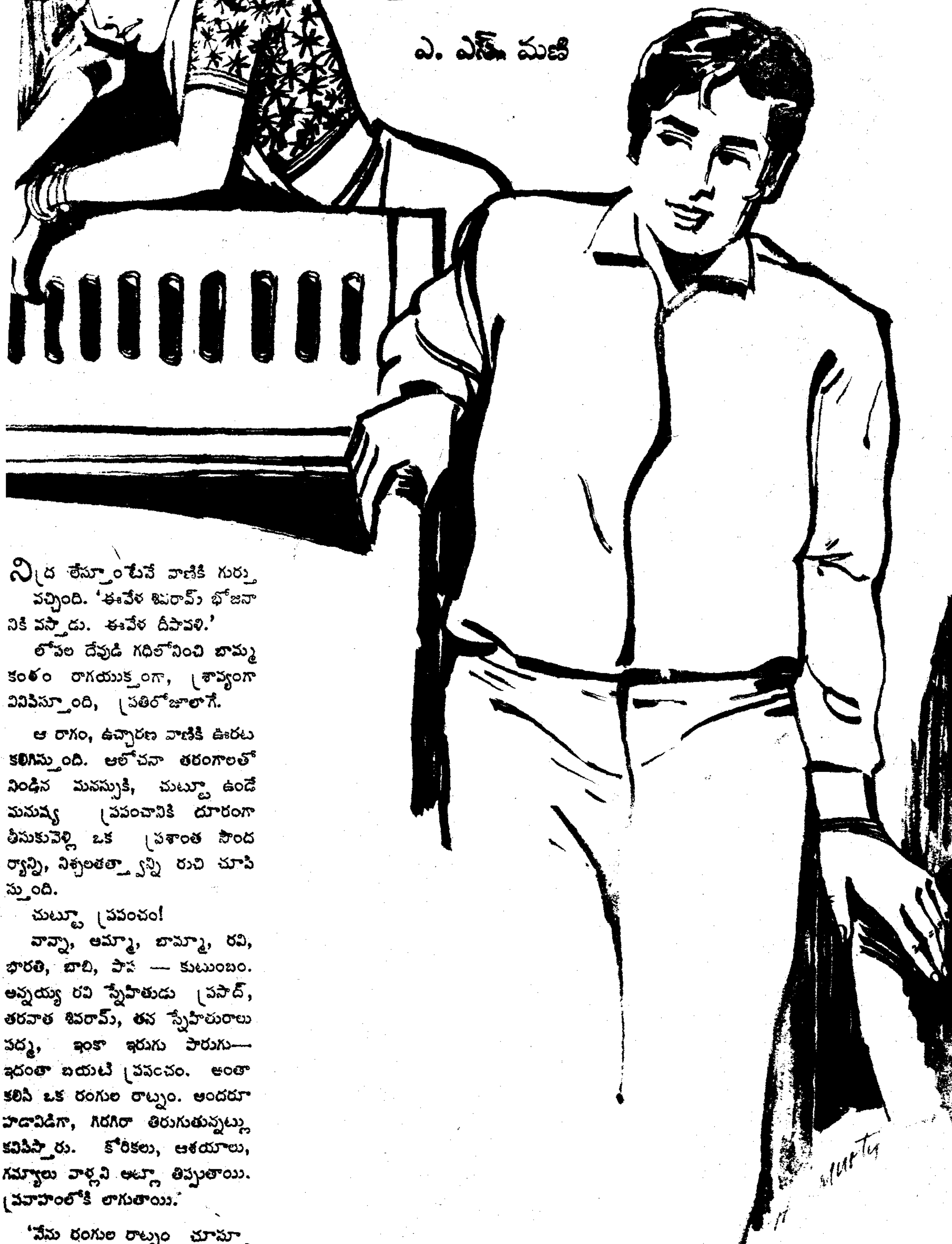

నిద్ర లేస్తూంటేనే వాణికి గుర్తు వచ్చింది. 'ఈవేళ శివరావ్ భోజనానికి వస్తాడు. ఈవేళ దీపావళి.'

లోపల దేవుడి గదిలోనించి బామ్మ కంఠం రాగయుక్తంగా, శ్రావ్యంగా వినిపిస్తూంది, ప్రతిరోజూలాగే.

ఆ రాగం, ఉచ్చారణ వాణికి ఊరట కలిగిస్తూంది. ఆలోచనా తరంగాలతో నిండిన మనస్సుకి, చుట్టూ ఉండే మనుష్య ప్రపంచానికి దూరంగా తీసుకువెళ్లి ఒక ప్రశాంత సౌందర్యాన్ని, నిశ్చలతత్వాన్ని రుచి చూపిస్తూంది.

చుట్టూ ప్రపంచం!

నాన్నా, అమ్మా, బామ్మా, రవి, భారతి, బాబి, పాప — కుటుంబం. అన్నయ్య రవి స్నేహితుడు ప్రసాద్, తరవాత శివరావ్, తన స్నేహితురాలు పద్మ, ఇంకా ఇరుగు పొరుగు— ఇదంతా బయటి ప్రపంచం. అంతా కలిసి ఒక రంగుల రాట్నం. అందరూ హడావిడిగా, గిరగిరా తిరుగుతున్నట్లు కనిపిస్తారు. కోరికలు, ఆశయాలు, గమ్యాలు వాళ్లని అట్లా తిప్పుతాయి. ప్రవాహంలోకి లాగుతాయి.

'నేను రంగుల రాట్నం చూస్తూ నిలబడిన ఒక ప్రేక్షకురాలిని. అంతే! అది ఎక్కి తిరగలేను' అనుకుంది వాణి.

'శివరామ్ మాత్రం ఒక ప్రత్యేక వ్యక్తి అనిపిస్తాడు. అతడు నాన్నగారికి దగ్గిర చుట్టం. ఉద్యోగంకోసం ఈ ఊళ్లో ఉన్నాడు. మూడేళ్ల నించి చూస్తున్నా, అతడిపై అభి యంలో మార్పు లేదు. అతడిని చూస్తూంటే లతలాగ అల్లుకు పోవా, కరిగి సెలయేరై అతడి పాదా తడిపెయ్యాలని అనిపిస్తుంది. మనసు ఉల్లాగ ద్రవించ కూ.

ఈవేళ ఎందుకో లేస్తూనే గుర్తు వచ్చాడు... శివరామ్ ...' పక్కమీద నుంచి లేచింది వాణి

ముఖం కడుక్కుని వంటింట్లోకి వెళ్లి, తల్లి అందించిన కాఫీ తాగు తూంది. రవి కూడా అప్పుడే కాఫీ తాగుతున్నాడు. బామ్మ పాడుతూంది.

''బాలస్తావత్ క్రీడాసక్త
స్తరుణస్తావ త్తరుణీ సక్తః
వృద్ధస్తావ చ్చింతాసక్తః
పరే బ్రహ్మణి కోపి నసక్తః''

✱

కన్ను, కాలు చెయ్యి అన్నీ ఉన్నవారిని, నయినా అందరికి మైన రూపు కలిగిన వారిని మాత్రమే కోరుకుంటున్నంగా జీవించాలని ఉంటుంది అంద రికీ. అతడు మాత్రం అంగ వైకల్యం పొందిన ఆమెనే మనసారా కోరుకున్నాడు. అందులోనే తనకు తృప్తి ఉం దని నమ్మాడు. "ఊఁ అను" అన్నాడు అనునయంగా. "ఉహుఁ" అంది ఆమె. ఎందుకని ?

✱

పొయ్యిమీద పాలు పొంగాయి. అమ్మ విసుక్కుంటే, బామ్మ నవ్వింది. పాలు పొంగితే బామ్మ చలించదు అమ్మలాగ.

''బామ్మా! నువ్వు పాడేది ఏమిటి?'' అని అడిగింది పాప.

''బామ్మ అష్టపదులు పాడు తూంది'' అన్నాడు రవి అన్నయ్య.

వాణికి నవ్వు వచ్చింది.

''బాగుంది, నాయనా, తెలివి!'' అంది బామ్మ.

''మరేమిటి! జావళీలా?''

''నాకేం జావళీలురా! చదవేస్తే ఉన్న మతి పోయిందని! ఏం చదువులో ఏమో! నేను పాడుతున్నది భజ గోవిందమ్ ...''

''భజగోవిందమా! ఐతే, బామ్మా! నీకు గీత వచ్చా?''

''భజగోవిందం వస్తే గీత అంతా వచ్చినట్లేరా ...''

''అది ఎవరు వ్రాశారు, బామ్మా?''

''ఎవరు రాస్తే ఏంరా! మంచి మాట ఎవరు చెబితేనేం? అవి చెవులలో పడితే చాలు, ఎప్పుడో మన నోటితో ఉచ్చరిస్తే చాలు జన్మ ధన్య మవుతుంది'' అంది బామ్మ.

''శంకరాచార్యులు!'' అంది వాణి.

''నీకు వచ్చునులే...ఔనులే ... నువ్వు నాన్నగారి షెల్ఫ్‌లో పుస్తకా లన్నీ చదువుతావు...'' అని అడిగాడు రవి.

''ఊరికే తెలుసంతే ... నాకు రాదు'' అంది వాణి.

''బామ్మా! రేపటి నుంచి నువ్వు నాకు భజగోవిందమ్ నేర్పించాలి. ఇప్పుడు మన వేదాలు, వేదాంతాలు అన్నీ అమెరికాలో లేటెస్టు ఫాషన్. వాళ్లే నేర్చుకుంటుంటే మనకి రాక పోవటం సిగ్గు, చిన్నతనం ...''

''అలాగే నేర్పుతాను. గానికేం భాగ్యం'' అంది బామ్మ.

వాణికి నవ్వు వచ్చింది.

'ఆ పాటకి భజగోవింద మన్న మాటే గుర్తుండదు వాడికి' అను కుంది.

రవి వాణివైపు తిరిగి, ''రేపటి నుంచి కాలేజీలో స్వామీజీ ఉపన్యాసా లున్నాయి. ఆయన ఇంగ్లీషులో మాట్లాడతారు. కలెక్టర్ కూడా వస్తాడట. బ్రహ్మాండంగా ఏర్పాట్లు జరుగుతున్నాయి. నువ్వు కూడా వస్తావా? ... ఎట్లాగ వస్తావులే...'' అంటూ వెళ్లిపోయాడు.

స్వామీజీ ఉపన్యాసాలను గురించి వింది వాణి. పద్మ చెప్పింది. పద్మ ఎక్కడ, ఏ సమాచారం విన్నా వాణికి చెపుతుంది.

పద్మ తన మనసులో మనసు. అందరూ జాలి పడతారేకానీ ఆత్మీ యత, స్నేహం తెలిసింది, పంచు కునేది పద్మ ఒక్కతే!

'వస్తావా? ఎట్లాగ వస్తావులే...' అనేసి వెళ్లిపోయాడు ... వాడు అన్నయ్య!

'ఔను. ఎట్లాగ వెడతాను! అదీ

నిజమే' అనుకుంది వాణి.

బయటికి వెడితే సానుభూతి చూపించే కంటె, వెనకగా పరిహసించే వాళ్ళే ఎక్కువ. ఆ సానుభూతి కూడా భరించటం కష్టమే. ఓణీలు వేసుకోవటం ఆరంభించాక అంతకు ముందర లేని ఆలోచన, ఆవేదన మనసులో ప్రవేశించాయి. నలుగురిలోకి వెళ్ళటమంటేనే ఆందోళన, ఆవేదన!

అందుకే కాబోలు నాన్న, "ఎట్లాగో స్కూలు చదువు అయింది. నువ్వు బాగా చదువుకుంటున్నావు; ఇంకా- చదువుకో. కానీ ఇంట్లోనే ఉండి ప్రైవేటుగా చదువు" అన్నారు.

అదీ బాగానే ఉంది. చదువే కాదు, ఇంకా ఎన్నెన్నో పుస్తకాలే కాదు... మనసులు, మనుషుల్ని కూడా చదవటం నేర్చుకుంటూంది.

'మనుషులు ... కాలంతో కొట్టుకుపోతారు. ఆ క్షణంలో ఉన్న ఆవేశంలో పడి కొట్టుకు పోతారు. మరుక్షణంలో దాన్ని మరిచి పోతారు. కొత్తది రాగానే పాతదాన్ని వదిలేస్తారు. ఇట్లాగ ప్రవాహంలో పడి కొట్టుకుపోని వాళ్ళం బొమ్మా, నేమా!

ఔను ... అన్నీ అనుభవించిన బొమ్మ.

ఏమీ అనుభవించ ... లేని నేను!

మిగతావాళ్ళందరికీ వాళ్ళ కష్టసుఖాలలో ఈదులాడటంతప్ప వేరే ఆలోచన, విశ్వసంసారం గురించిన ఆలోచన రాదు. అసలు వాళ్ళకి అట్లాగ ఆలోచించవలసిన అవసరమూ, తీరికా రెండూ లేవు! నిజంగా అంతకంటె ఏం కావాలి!'

అప్పుడే వస్తున్న ఎండలో వరండాలో నిలబడింది వాణి. తలంటి పోసుకుని, జుట్టు ఆరబెట్టుకుంటున్న భారతి దగ్గిరగా వచ్చి, "నువ్వుకూడా వెళ్ళి త్వరగా తలంటి పోసుకురా. నీళ్ళు కాగాయి. సుబ్బులు కుంకుడుకాయలు నానబెట్టింది. నువ్వు వచ్చాక కొత్త చీరలు కట్టుకుందాం" అంది.

వాణి స్నానానికి వెళ్ళింది.

'భారతికి పండగ వస్తే ఎంత సంతోషం! నేను తలంటుకోకపోతే అమ్మ కోప్పడుతుంది. భారతికోసం నేను కొత్తచీర కట్టుకోవాలి.' స్నానాల గదిలో కూడా వాణి ఆలోచనలు ఆగటంలేదు.

జుట్టు నురగ వచ్చేటట్టు రుద్దుకున్నాక, సుబ్బులు తలమీద నీళ్ళు పోస్తూంది.

'ఔను. మ
కొట్టుకుపోతారు.
ఏ ఆవేశం ఉంటే దాని
తారు.

అప్పుడు...ఎలక్షను
గంగాధర్రాన్ని తిట్టిపోశారు.
వంత మంచివాడు లే డన్నా
జీవిత చరిత్రఅంతా చెప
ఆ ఎలక్షన్లయిన
నుంచి మళ్ళీ అతడి పేర

అప్పుడు ...స్టేలు
హిందీ వద్దు అని ఆ
వప్పుడు అంతే! రైళ్ళ
బస్సులు తగలబెట్టి అల్లరి చే
హిందీ ఎందుకు వద్దు? అని ప్రశ్నిస్తే,
అన్నయ్య, ప్రసాద్ కూడా సరియైన
సమాధానం చెప్పలేదు. మళ్ళీ ఆ
ప్రసక్తి రాలేదు. అది ఆవేశం. అంతే.
ఆశయం కాదు.

రేపు స్వామీజీ వస్తే ఆ వారం రోజులూ వాలంటీర్లు అవుతారు. వేదాంతులైపోయినట్లు, ఇండియా అధోగతిలో ఉన్నట్లూ భావిస్తారు. వేదాలని, హిందూ దేశాన్ని పునరుద్ధరించడానికి కంకణం కట్టుకున్నట్లు తిరుగుతారు, మాట్లాడుతారు. స్వామిజీ అటు వెళ్ళగానే ... ఆ సాయంత్రం రమా మహల్‌లో గండికోట రహస్యానికి ...'

"గంగాళంలో నీళ్ళన్నీ అయిపోయాయి. ఇంకా లెగరే టమ్మగారూ? మీ రెప్పుడూ అంతే. ఒంటిమీద ఊసుండదు" అని కిలకిలా నవ్వింది సుబ్బులు, తువ్వాలు, చీర అందిస్తూ.

"లేస్తున్నావే!" అంది వాణి నవ్వుతూ.

సుబ్బులు చెయ్యి అందించింది. తలకి తువ్వాలు చుడుతూ, "బంగారు బొమ్మలాగ ఉంటారు. ఆ దేవుడు..." అంది గొంతులో జాలి ఉట్టిపడుతూ సుబ్బులు.

"ఊరుకోవే..." కసిరినట్లు అంది వాణి.

వాణి, భారతి కొత్త చీరలు కట్టుకుని వరండాలో నిల్చున్నారు. వాణి జుట్టు ఆరబెట్టుకుంటూంది. భారతి రెండు జడలు వేసుకుంది. చెవులకి రింగులు పెట్టుకుంది. మాట మాటకీ వీధి గేటువైపు చూస్తున్నాయి భారతి కళ్ళు. వాణి నవ్వుకుంది.

'శివరామ్ కోసం! ఔను. అక్క ప్రేమావేశంలో ఉంది. శివరామ్‌తో పెళ్ళి అయ్యేదాకా ఆ ఆవేశంలో పడి

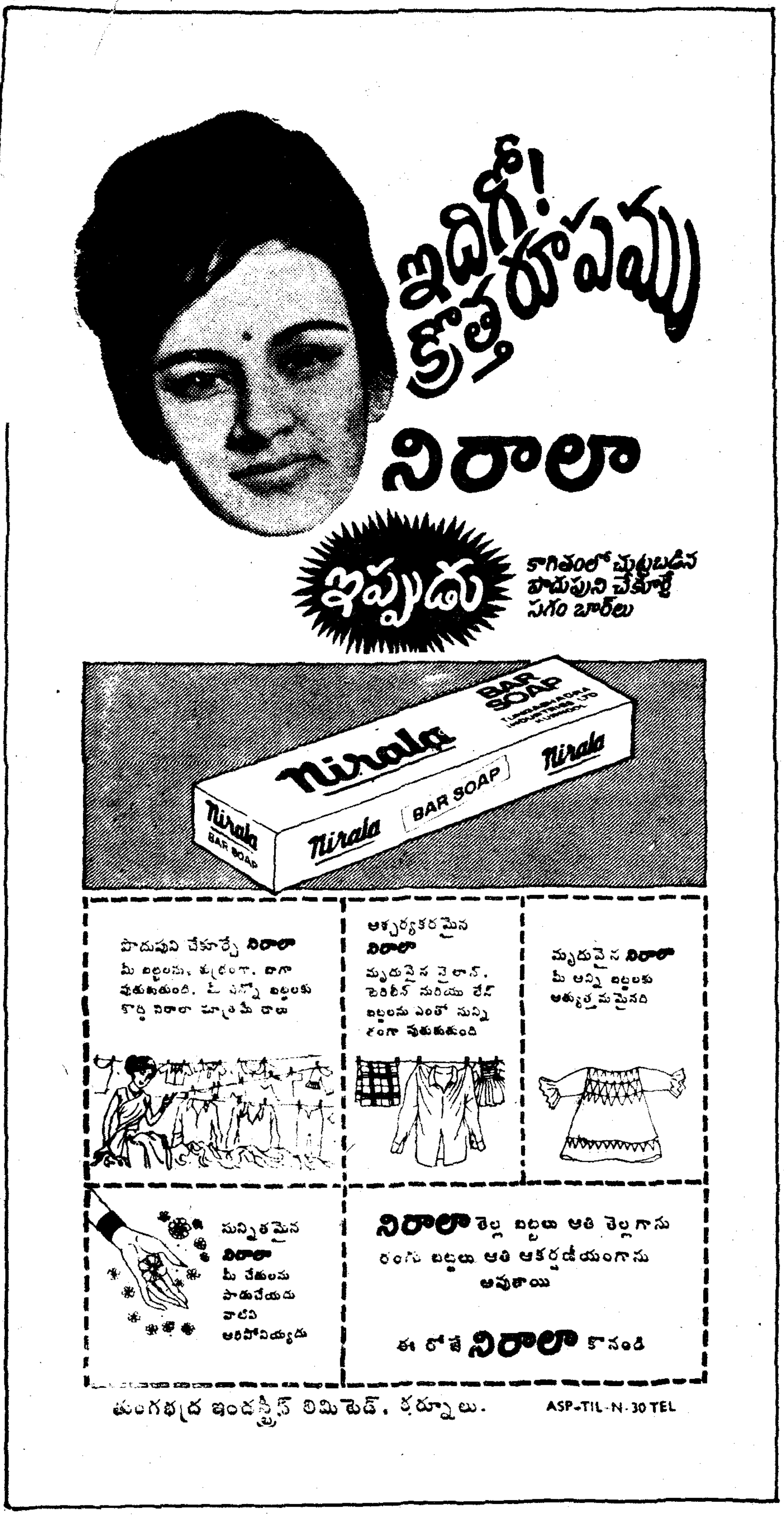

కొట్టుకుపోతూ ఉంటుంది.'

"అక్కా, శివరావ్ ఈవేళ భోజనానికి వస్తాడా?" అని అడిగింది తెలియనట్లు వాణి.

"అమ్మ మరీ మరీ చెప్పింది. నాన్నగారితో వస్తానని చెప్పాడట. వస్తాడు" అంది భారతి.

భారతి కళ్లలో సిగ్గు, బుగ్గల్లో ఎరుపు కనిపించాయి వాణికి.

"భారతీ, కాస్త ఏలకులు కొట్టి ఇవ్వరాదటే" అని పిలిచింది తల్లి.

భారతి అయిష్టంగా వంటగది వైపు వెళ్లింది.

పోస్టుమన్ వచ్చాడు. వాణి లోపలికి వెళ్లి తల్లికి చదివి వినిపించింది ఉత్తరం. పెద్దక్కయ్యకి అయిదవ నెలట! అదీ సారాంశం...

"జానకికి అయిదవ నెలట..." తల్లి సంతోషంగా బామ్మకి, పక్కింటావిడకి చెప్పింది. వాణి వరండాలోకి వచ్చి కుర్చీలో కూర్చుంది మళ్లీ. మొన్ననే ఏడాది అవుతూంది, అక్కయ్య పురుడు పోసుకువెళ్లింది. డాక్టర్లూ, మందులూ, బారసాలా, భోజనాలూ ... అన్నీ అయ్యాయి. మళ్లీ మొదలు... అమ్మకి కష్టం అనిపించదా?

నాన్నా అంతే! డబ్బు తేవటం, సర్దటం, అందరి అవసరాలూ తీర్చటం — అదే జీవితం. విసుగు అనిపించదా? మమతానుబంధం! పిల్లల్ని పెద్దవాళ్లని చెయ్యటంలోనే వాళ్లకి తృప్తి ఉంది కాబోలు!

తండ్రి, శివరావ్ ఒకసారే వచ్చారు. తండ్రి లోపలికి వెళ్లాడు. శివరావ్ వాణికి దగ్గిరగా ఉన్న కుర్చీలో కూర్చున్నాడు.

"ఇందాకటినుంచి భారతి నీకోసం ఎదురుచూస్తూంది." కొంటెగా నవ్వుతూ అంది వాణి.

"మరి నువ్వేం చేస్తున్నావు!" అన్నాడు శివరావ్.

"నేను ఏమీ చెయ్యను" అంది.

"మనిషి ఏమీ చెయ్యకుండా ఉండలేడు" అన్నాడు.

"అయితే ఊహిస్తున్నానుకాబోలు!"

"ఏమని!"

"దీపావళి నాటి రాత్రి ఎన్ని దీపాలు వెలుగుతాయని?"

"అర్థంలేని ఆలోచన..."

"నీ అంత తెలివైనదాన్ని కాదు."

"నీకు తెలివి లేదని ఎవరనగలరు?"

"బ్రతకటానికి అది ఒకటే చాలదు" అంది వాణి.

ఏదో అనబోయాడు శివరావ్. రవి లోపలికి వచ్చాడు.

"అమ్మ భోజనానికి రమ్మంటూంది." భారతి వచ్చి చెప్పింది.

వాణి భారతిని, శివరామ్‌ని చూస్తూంది.

భారతి ఒలవోకగా నిలబడి ఉంది. భారతి కళ్లలో కాంతి ఉంది. చూపులు పాశంతో బంధిస్తున్నంత ఆకర్షవంతంగా ఉన్నాయి.

"వస్తున్నా పద" అన్నాడు శివరామ్ కుర్చీలో నుంచి లేచి.

తన చూపులు గిరుక్కున మరల్చుకుని తను ముందు దారితీసింది భారతి.

'భారతి అదృష్టవంతురాలు. బి. ఎ. పాసవకపోయినా, సంగీతం అంటే శ్రద్ధ లేకపోయినా . . . అది అదృష్టవంతురాలు. అందమైన మనస్సు, వయస్సు ఉండటమే అదృష్టం! ఏ వయసు కా ముచ్చట అందం. ప్రవాహంలో పడి కొట్టుకుపోవటమే ఆనందం...'

శివరామ్ వెనకాల లోపలికి నడిచింది వాణి. అందరూ భోజనాలకి కూర్చున్నారు. తల్లి వడ్డిస్తూంటే, బామ్మ నేతిగిన్నె పుచ్చుకుంది. పులిహోర, పరమాన్నం, ఆవడలతో భోజనం అయింది. భోజనం రుచికరంగా, షడ్రసోపేతంగా ముగింపుకు వస్తూంటే, తండ్రి ఒక మాట అన్నాడు శివరామ్‌తో.

"భారతికి పెళ్లి చెయ్యా లనుకుంటున్నాము. మీ నాన్నగారికి ఉత్తరం వ్రాద్దా మనుకుంటున్నాను."

శివరామ్ ఏమీ మాట్లాడలేదు.

"ఏమంటావ్?" అన్నా రాయన మళ్లీ.

"వ్రాయండి" అన్నాడు శివరామ్ చిరునవ్వుతో.

'అంత అందంగా ఎట్లాగ నవ్వగలడు!' అనుకుంది వాణి.

"శివరామ్‌కి పక్క వెయ్యి, భారతీ!" తల్లి ఆజ్ఞాపించింది.

తమలపాకులు అమర్చిన పళ్లెం తండ్రికి అందించి వెళ్లింది భారతి.

భుక్తాయాసం తీరేలాగ పడుకున్నారు కొంతసేపు.

లేచి, కాఫీ తాగేటప్పటికి బామ్మ ప్రమిదల నిండా ఎత్తులు వేసి పెట్టింది. దీపాలవేళయింది.

తిరగటానికి వెళ్లిన రవి ప్రసాద్‌ని కూడా తీసుకువచ్చాడు.

తండ్రి, శివరామ్ అంతా మాట్లాడుకుంటున్నారు. నాగులచవితి నాడు కాల్చటానికి కొన్ని టపాకాయలు దాచి, మిగతావాటిని వరండాలో తెచ్చి పెట్టారు బాబి, పాప.

భారతి, వాణి ప్రమిదల్లో నూనె పోసి దీపాలు వెలిగించారు.

"జాగ్రత్త, దూరంగా ఉండు, వాణీ!" అని అమ్మ హెచ్చరించింది.

ఒక్కొక్క దీపం వెలిగిస్తూ, భారతి శివరామ్‌వైపు చూస్తూంది.

భారతి హృదయంలో ఎన్ని దీపాలు వెలుగుతున్నాయో! ఎన్ని వెలిగించుకుందో! శివరామ్‌ని చూస్తూంటే ఆ కళ్లు కాంతితో వెలిగిపోతున్నాయి.

మనిషికి ఏం కావాలి! హృదయంతో హృదయం పెనవేసుకుపోగల అనురాగం... తనను గుండెలోపల దాచేసుకోగల పురుషుడు! ప్రాణం లాగ రక్షించుకోగల పురుషుడు! దాని కోసం జీవితాంతం ఆరాటపడుతూ తపిస్తూనే ఉంటుంది స్త్రీ హృదయం.

భారతి అతణ్ణి శివరామ్‌లో వెతుక్కుంటూంది.

శివరామ్ భారతిని గుండెలో దాచుకోగలడు.

భారతి శివరామ్‌ని లతలాగ అల్లుకుపోతుంది.

భారతి హృదయంనిండా దీపాలు వెలుగుతాయి.

తెచ్చిన టపాకాయలు అట్టహాసంతో కాలుస్తున్నారు రవి, ప్రసాద్.

భారతి దగ్గిర ఉండి బాబిచేత, పాపచేత మతాబులు కాల్పిస్తూంది.

వాణి మెట్లు ఎక్కి డాబా పీఠికి వెళ్లింది. అక్కడ నిశ్శబ్దంగా ఉంది. ఆ నిశ్శబ్దానికి చుట్టూ లోకం ఉంది.

అందరి ఇళ్లలోనూ దీపాలు అమర్చి ఉన్నాయి.

కాకరపువ్వొత్తులు, మతాబులు, చిచ్చుబుడ్లు వెలుగుతున్నాయి. వింత వింత శబ్దాలు, మోతలు. చీకటి వెలుగుల నీడలు ...

పైన ఆకాశంలో చుక్కలు భూమి మీద దీపావళి చూస్తున్నాయి.

"వాణీ!"

వెనక్కి తిరిగి చూసింది వాణి.

"నువ్వా!" అంది.

శివరామ్ వాణికి దగ్గిరగా వచ్చి నిలబడ్డాడు.

"ఎందుకు వచ్చావు?" అడిగింది.

"అదే నేనూ అడుగుతున్నాను" అన్నాడు శివరామ్.

ఆ కంఠం మామూలుగా వినిపించ లేదు వాణికి.

అది తనలో దాచుకున్న శివరామ్ కంఠంలాగ ఉంది. వాణి నవ్వింది.

"నాకు వెలుతురుకి దూరంగా ఉండాలని ఉంటుంది. ఒంటరిగా ఉండాలని ఉంటుంది ... నిజం ఒప్పుకుంటే..."

"నిన్ను అట్లాగ వదలటం నా కిష్టం లేదు, వాణీ. అందుకే నేను వచ్చాను."

"నువ్వు వెళ్లిపో ... నాకు ఇక్కడే బాగుంది" అంది వాణి.

"దాచటం ఏం లాభం, వాణీ! మీ నాన్నగారి మాటలు విన్నావు కదూ? నేను నిన్ను పెళ్లి చేసుకుంటాను" అన్నాడు శివరామ్.

"నన్నా!" వాణి నవ్వింది పరిహాసంగా.

"ఊఁ నిన్నే."

"మీకు తెలుసు ... నేను అందరి లాంటి దాన్ని కాదు."

"ఔను. నేనూ అందరిలాంటి వాణ్ణి కాదనుకో..."

"అది తెలుస్తూనే ఉంది. భారతిని కాదని నన్ను చేసుకుంటా నంటే ..."

"పరిహాసం కాదు."

"పరిహాసమే చేస్తున్నావు. అవమానిస్తున్నావు నన్ను. లేకపోతే అన్నీ ఉన్న భారతిని కాదని కుంటిదాన్ని నన్ను..."

క్రౌచెస్‌లో (చేతికింది కర్ర) ఒకటి పడిపోయింది. వాణి మొహాన్ని చేతుల్లో దాచుకుంది.

వాణి భుజంమీద చేయి వేసి, "వాణీ, నన్ను నమ్ము" అన్నాడు శివరామ్.

వాణి కళ్లు తెరవలేదు. దీర్ఘమైన నిట్టూర్పు వెలువడింది.

శివరామ్ తన కళ్లలోకి చూసి, "నన్ను నమ్ము, వాణీ" అంటున్నాడు.

'నమ్ముతాను. నిన్ను నమ్ముతాను' అంటూ ఆక్రోశిస్తూంది మనసు.

ఎంత మధురంగా ఉంది అనుభవం! కరిగి సెలయేరు అవుతూంది మనసు.

'శివరామ్ ఎన్ని విధాలుగా అర్థం చేసుకున్నా, అతడి చూపుల్లో ఎన్ని సందేశాలు చదవగలిగినా ఇంత పని చేస్తాడని అనుకోలేదు. ఇప్పుడు శివరామ్ వచ్చి తన జీవితంలోకి ఆహ్వానిస్తున్నాడు. ప్రవాహంలోకి లాగేస్తున్నాడు. . . గిరగిర తిరిగే రంగుల రాట్నం మీద కూర్చోపెడుతున్నాడు.

'నేను కూడా ప్రవాహ[illegible] పోతున్నానా! జారిపోత[illegible] దేవి[illegible] చేతులు అడ్డం తీసింది [illegible]ం, మన శివరామ్ అట్లాగే [illegible]కటి మనో కళ్లలోకి చూస్తున్నాడ[illegible]వియత్నావ్, ఈ క్షణం మళ్లీ [illegible], చిత్రాలు, అంతటిలో మళ్లీ రాద[illegible] కలతలు, పైన నింగిలో [illegible]జిపి చుట్టూ చల్లగాలి ...[illegible]న్నిటి శివరామ్. మళ్లీ ఎప్పు[illegible] ఈ [illegible]ంభా ఉండరు.

"వాణీ, ఊఁ అను" కట్ట[illegible] ష్టపడ[illegible] శివరామ్, వాణి భుజం కుదిపి.

వాణి తన చూపులు మరల్చుకుంది. అతడికి ప్రతిముఖంగా తిరిగి నిలబడింది.

"ఊఁ అను." శివరామ్ కంఠం.

"ఊహుఁ" అని, వాణి శివరామ్ వైపు తిరిగింది.

"అసలు నేను పెళ్లి చేసుకోను..." అంది.

"ఎందుకని! దురదృష్టవశాత్తు లోపం ఏర్పడినంతమాత్రాన జీవితానికి ఎందుకు దూరం కావాలి! ఆ మనిషికి మాత్రం కోర్కెలూ, మనసూ ఉండవా?"

"నా మీద సానుభూతి!"

"ఏమైనా అను. కొందరు అన్నీ ఉన్న సుఖాల్ని కోరుకుంటారు. నేను నిన్ను కోరుకుంటున్నాను. అందులోనే నా తృప్తి ఉంటుంది. భారతిని ఎవరైనా చేసుకుంటారు. నిన్ను చేసుకుంటేనే నాకు తృప్తి."

"కానీ, నేను పెళ్లి చేసుకోను..." నవ్వింది వాణి.

"ఎందుకని?"

"ఎందుకని? చిన్నప్పటినుంచీ అంతే నేను. నాకు పెళ్లి అంటే అసహ్యం. మగవాళ్లంటే అసహ్యం. స్త్రీలని స్వార్థానికి వాడుకుంటారు. ప్రేమ అని పేరు పెడతారు. అసలు ప్రేమ అనేదే లేదు. నీది సానుభూతి. అది నాకు అక్కరలేదు."

శివరామ్ వెనక్కి తిరిగి నిశ్శబ్దంగా మెట్లు దిగి వెళ్లిపోయాడు.

పిట్టగోడమీద తల వాల్చి వెక్కి వెక్కి ఏడ్చింది వాణి.

మూడు నిమిషాలు గడిచాయి. ఏడుపు ఆగింది.

ప్రవాహంలోంచి ఒడ్డుకు వచ్చింది మనసు.

రెండు కర్రలనూ చేతులకింద అన్చుకుని నింగిని చూస్తూ నిటారుగా నిలబడింది వాణి. ★